

Nyitott szemmel, nyitott szívvel erdők mélyén, vizek rejtekén

Ezzel a címmel indult újtára a **Nemzeti Tehetség Program** keretében a **Kisbajcsi Vörösmarty Mihály Általános Iskola és tagiskolája, a Vámoszabadi Tagiskola** diákjainak részvételével az **Emberi Erőforrás Támogatáskezelő** által kiírt pályázat tehetségeket felkaroló programsorozata. Azok a gyerekek vehettek részt ebben, akik természettudományos területen kimagasló tanulmányi eredményeket értek el, és kiemelt érdeklődéssel fordulnak a növények és állatok varázslatos világa felé. Megtisztelő számunkra, hogy lehetőséget, támogatást kaptunk e tehetségprogram megvalósítására, így csodálatos élményekkel, ugyanakkor olyan tudással gazdagodhattunk, mely megtanított felfedezni, tisztelni, védeni és szívből szeretni a természetet.

A tehetség program az **iskola könyvtárában végzett kutató munkával** vette kezdetét, ahol a témához kapcsolódó ismereteket kutatási program alapján összegyűjtve tájékozódunk a bejárni kívánt területek természeti jellemzőiről. Meghatároztuk programunk céljait, megfogalmaztuk elképzeléseinket, naplóban rögzítettük a helyszíneket, munkafázisokat, megfigyelési szempontokat.

A projekt első állomása **Mosonmagyaróvár volt, ahol a Futura Interaktív Természettudományi Élményközpontban** ismerkedtünk a 4 őselem – víz, föld, levegő, tűz – titkaival. Érdekes fizikai és kémiai kísérletek segítettek megérteni a természetben lejátszódó folyamatok törvényszerűségeit. A planetáriumban virtuális űrutazáson vehettünk részt.

A természet titkainak felfedezését a **Soproni-hegységben**, majd a **Fertő-Hanság Nemzeti Park** területén folytattuk két napos csodálatos kirándulás keretében. Kíváncsisággal telve érkezünk meg **Sopronba, a**

Nyugat-Magyarországi Egyetem botanikus kertjébe. Itt –hogy jobban megismerjük az erdőt és egymást- két játékot játszottunk kedves vezetőinkkel, a Soproni Erdészeti Múzeum munkatársaival. Nagy érdeklődéssel vettünk részt valamennyien abban a játékban, mikor egy-egy állat jellegzetes viselkedését, mozgását utánozva ki kellett találni, melyik erdei állatról lehet éppen szó. Ezután egy sétát tettünk az egyetemen és az arborétumban is, megismerve sok-sok érdekes növényfajt.

Nem is gondoltuk volna, milyen különleges dolgokat rejt ez a közel 110 éves élő, 6000 növényfajnak otthont adó növénygyűjtemény. Sétánk végállomása a **Ligneum** volt, ami egy olyan kiállító terem, ahol minden fából készült. Az egyetemen tanuló formatervezők munkái is rendkívül különleges látványt nyújtottak: játékok, bútorok, hangszerek. Magyarország szinte összes madarát bemutató gyűjteményt is megnézhattuk itt. Sok érdekes, tanulságos történetet is hallhattunk. Az egyik mese a madarak királyáról szólt, aki csellel nyerte el ezt a címet. Ő nem egy fenséges ragadozó, ahogy sokan gondolnánk, hanem egy apró kismadár, az ökörszem.

Magyarország legkisebb madarával is megismerkedtünk. Ő a sárgafejű királyka.

A nap további részét vezetőinkkel a **Szalamandra-tónál és környékén** töltöttük. Úgy láthattuk az erdőt, ahogy még senki. Egy játék folyamán tükrök segítségével láthattuk a lábunk alatti és a fejünk fölötti erdei világot is. „Láthattuk”, pontosabban érzékelhettük az erdőt vakon és térlátásunkat elveszítve.

Tanulmányozhattuk a soproni erdő apró állatainak viselkedését. Hallhattuk a madarak erdei kórusát. Láttunk lábatlan gyíkot is. Az erdei levegőn megérezve telepedtünk le a Szalamandra-tó melletti tisztáson, ahol terített asztalok vártak bennünket. Ízletes volt az erdei menü. A finom falatok után nagyokat kortyoltunk a Természetbarát forrás hús vizéből.

Ebéd után folytattuk a túrát. Egyre feljebb és feljebb kapaszkodva a meredek hegyoldalon megérkeztünk a **Fáber-rétre**. Itt a nedves- és a szárazrét növényeit tanulmányozhattuk, a mező színpompás virágaiból rögtönzött képeslapokat készítettünk. Természetesen a foltos ujjas kosbort csak megcsodáltuk, mert az szigorúan védett növény!

A rétet elhagyva a **Rák-patakhoz** érkeztünk. Itt apró élőlényeket kerestünk: bolharákokat, lárvákat. Foltos szalamandrát is találtunk. A középkor embereinek az volt a rögeszméje, hogy ez a kis állat a tűzben él, és ha bedobják oda, eloltja a lángokat. Ez okozta a foltos szalamandrák vesztét.

Sok új ismeret és feledhetetlen élmény birtokában fájó szívvel intettünk búcsút a soproni hegyeknek, de otthagytuk üzenetünket: még visszatérünk ide, szívünk visszahoz.

Soproni kirándulásunk végén ellátogattunk az **Erdészeti Múzeumba**, ahol kísérelnk, Tamás Sopron város történetével ismerttetett meg bennünket, példának állítva a soproni polgárok hűségét városuk iránt. Ezután Hidvégi Béla felbecsülhetetlen értékű vadászgyűjteményét csodálhattuk meg. Kipróbálhattuk a krokodilharapást is.

A nap zárásaként következett a vacsora **Balfon**, a balfi erdő alján a Panoráma Étteremben.

A finom ételek elfogyasztását követően indultunk **Sarródra**, hogy a **Kócsagvárban** elfoglaljuk szállásunkat. Hamarosan nyugovóra is tértünk.

Másnap hajnalban fáradtan ébredtünk, de vidáman, mert tudtuk, hogy újabb kalandokban lesz részünk. A kiadós reggeli után a **Sziki rózsatanösvényen** Kis Ádám túravezető kalauzolásával tettünk túrát kerékpárral és gyalog. Megcsodáltuk az érintetlen természetet, a vízi bivalyokat, nádirigót, és a vadlúd-ovit. A Fertő-Hanság Nemzeti Park munkatársai távcsöveket és egy különleges szerkezetet, úgynevezett spektívet is adtak nekünk, hogy minél közelebből szemügyre vehessük az állatok viselkedését, miközben sok érdekességet meséltek el nekünk a vízi világ rejtelseiről. A madárlesekről

elénk táruló látvány pazar volt, egy olyan sajátos világ, amit mindenkinek látnia kellene, már csak azért is, hogy tudatosuljon minden emberben, hogy ezt a csodát védeni és tisztelni kell.

Tovább biciklizve **Fertőújlakra a Csapodi István Múzeumba** is betértünk, ahol a nemzeti park védett állatait tanulmányozhattuk egy kiállítás kertében. Majd visszakerékpároztunk Sarródra.

Onnan utunkat már busszal folytattuk. Finom ebéd várt bennünket Balfon. Ebéd után a **balfi forráshoz** látogattunk el, hogy megköstölhassuk egészséges, bár erősen kényszagú vizét.

Két napos tanulmányutunk utolsó állomása **Fertőrákos** volt, ahol „élményjárművel” utazva megismerkedtünk Fertőrákos nevezetességeivel, és a Fertő-parti nádas madárvilágával. Nyári lúd csapatok, totyogó kislibák és az őket terelgető gondoskodó libaszülők csodálkoztak ránk a nádas között kanyargó úton, amely a **Fertő-tó** nyílt vízéhez vezetett. Ott már várt ránk a Drescher Hajózási Társaság hajója, amellyel áthajókáztunk az osztrák Mörbischbe. A hajókirándulás közben a hajó kapitánya részletes tájékoztatást adott a Fertő-tó kialakulásáról, a tó és környékének élővilágáról. A hajóút után még sétáltunk egyet a tó partján, majd búcsút intettünk egy feledhetetlenül szívünkbe zárt világnak.

A projekt következő eseményeire már iskolánkban került sor.

Az **iskola könyvtárában** jegyzetfüzeteink segítségével felelevenítettük, rendszereztük a látott és hallott ismereteinket, majd hozzáláttunk úti naplóink megírásához.

Buruzs Adrien egyetemi tanársegéd előadásában „**A Nap, amely nélkül nincs élet**” címmel érdekes és nagyon tartalmas előadást hallgathattunk meg.

Nagyon tanulságos volt **Horváth Gyula** agrármérnök vetítettképes előadása, amely a **Duna menti élővilágot mutatta be, kiemelt tekintettel a védett fajokra.**

Az előadást követően kint a terepen, a **Duna-parton** tanulmányoztuk a víz és vízpart jellegzetes növényeit, állatait.

A program során megszerzett ismereteket **kiállítás** és **élménybeszámoló** keretében mutatták be a tehetségprogramban résztvevő diákok iskolánk többi tanulójának, tanáraiknak és szüleiknek. Tudásukról egy vetélkedőn is számot adtak.

Zalkáné Béres Andrea, Veszeka Attiláné, Kamocsai Antalné

a programért felelős pedagógusok